

Časový rozvoj LD rovnice do řady - Newton-like

Klasická Minkowského čtyřsila je zástupným čtyřvektorem výrazu

$$m_0 \frac{dU^\mu}{d\tau} =: K^\mu = (K^0, \mathbf{f})$$

kde $U^\mu = \frac{dX^\mu}{d\tau}$ je čtyřrychlost (derivace trajektorie podle vlastního času částice). Pro Lorentzovu sílu je z principu relativity prostorová část tohoto zástupného čtyřvektoru rovna (pro konstantní pole)

$$\mathbf{f}_L(\tau) = \gamma(\tau)q \left(\mathbf{E} + \frac{\mathbf{U}(\tau)}{\gamma(\tau)} \times \mathbf{B} \right) \quad (1)$$

Podle článku z roku 2013 (Bizet, de Oca) lze konvergující řešení LD rovnice vyjádřit ve stejném smyslu vektoru, tzv. efektivní síly

$$\mathbf{f}_e(\tau) = m_0 \frac{d\mathbf{U}(\tau)}{d\tau} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{d^n \mathbf{f}_L(\tau)}{d\tau^n} \left(\frac{\kappa}{m_0} \right)^n \quad (2)$$

Rovnici 1 lze do 2 rovnou dosadit, nicméně pro simulaci je vhodné alespoň převést čas na laboratorní. Dále zaměníme rychlost $\mathbf{U}$ na $\mathbf{v} = \frac{\mathbf{U}}{\gamma}$

$$m_0 \gamma(t) \frac{d(\gamma(t)\mathbf{v}(t))}{dt} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{d^n}{dt^n} [\gamma(t)q (\mathbf{E} + \mathbf{v}(t) \times \mathbf{B})] \left(\frac{\gamma(t)\kappa}{m_0} \right)^n \quad (3)$$

γ je Lorentzův faktor a je funkcí času, κ označuje pre-acceleration time, q elektrický náboj částice, m_0 klidovou hmotnost částice a vektory $\mathbf{E}$ a $\mathbf{B}$ elektrické a magnetické pole v laboratorní soustavě. Od jistého okamžiku budeme uvažovat rovnoběžná pole v ose z .

Má smysl analyticky uvažovat jen první dva členy rozvoje, neboť pro $n = 2$ je ve výrazu na pravé straně třetí derivace polohového vektoru částice $\mathbf{r}(t)$.

Rozvoj do 0. řádu

První člen rozvoje vede na Lorentzovu pohybovou rovnici ve speciální relativitě:

$$m_0 \frac{d(\gamma(t)\mathbf{v}(t))}{dt} = q (\mathbf{E} + \mathbf{v}(t) \times \mathbf{B}) \quad (4)$$

Rozvoj do 1. řádu

Pro $n < 2$ dostaneme rovnici

$$m_0 \frac{d(\gamma(t)\mathbf{v}(t))}{dt} = q (\mathbf{E} + \mathbf{v}(t) \times \mathbf{B}) + \frac{\kappa}{m_0} \frac{d}{dt} [\gamma(t)q (\mathbf{E} + \mathbf{v}(t) \times \mathbf{B})] \quad (5)$$

Derivace Lorentzova faktoru:

$$\frac{d\gamma}{dt} = \frac{\gamma^3}{c^2} \mathbf{v} \cdot \mathbf{a}$$

$$\mathbf{a} = \frac{d\mathbf{v}}{dt}$$

Power difference in 1st order

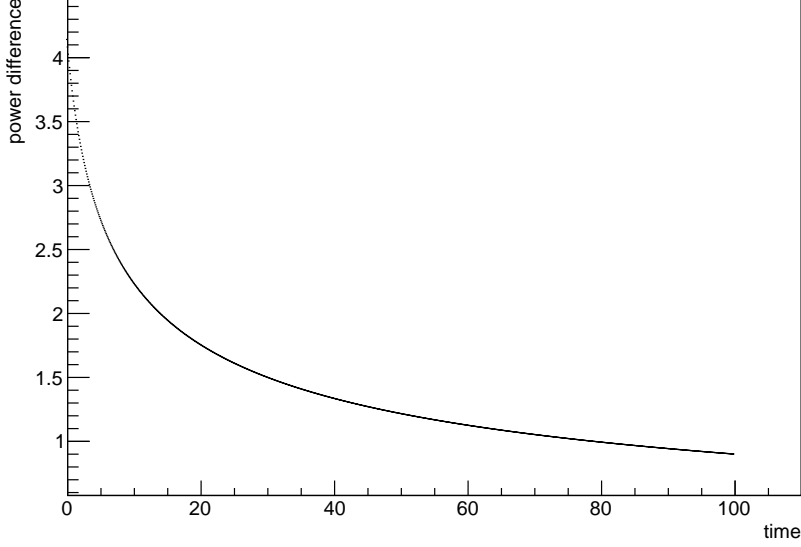

Figure 1: Rozdíl výkonu při rozvoji do prvního řádu

Derivováním a převedením na tenzorový zápis dostáváme

$$\left[m_0 \frac{\gamma^3}{c^2} v_k v_l + m_0 \gamma \delta_{kl} - \frac{\kappa q}{m_0} \left(\frac{\gamma^3}{c^2} E_k v_l + \frac{\gamma^3}{c^2} \epsilon_{kmn} v_m B_n v_l + \epsilon_{klm} B_m \right) \right] a_l = (6)$$

$$= \gamma q (E_k + \epsilon_{klm} v_l B_m)$$

Dosazením polí $\mathbf{E} = (0, 0, E)$ a $\mathbf{B} = (0, 0, B)$ převedeme na maticovou rovnici

$$\frac{m_0^2 \gamma^2}{c^2 q} \begin{bmatrix} v_1^2 + \frac{c^2}{\gamma^2} - v_1 v_2 B & v_1 v_2 - \frac{\kappa q}{m_0^2} v_2^2 B - \frac{\kappa q c^2}{m_0^2 \gamma^3} B & v_1 v_3 - \frac{\kappa q}{m_0^2} v_2 v_3 B \\ v_1 v_2 + \frac{\kappa q}{m_0^2} v_2^2 B + \frac{\kappa q c^2}{m_0^2 \gamma^3} B & v_2^2 + \frac{c^2}{\gamma^2} + v_1 v_2 B & v_2 v_3 + \frac{\kappa q}{m_0^2} v_1 v_3 B \\ v_1 v_3 - \frac{\kappa q}{m_0^2} v_1 E & v_2 v_3 - \frac{\kappa q}{m_0^2} v_2 E & v_3^2 + \frac{c^2}{\gamma^2} - \frac{\kappa q}{m_0^2} v_3 E \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{bmatrix} =$$

$$= \begin{bmatrix} v_2 B \\ -v_1 B \\ E \end{bmatrix}$$

Analytický výpočet inverzní matice je sice možný, pro simulaci bohužel nepraktický, rychlejší je vypočítat numerickou inverzi v každém kroku integrace. Díky numerické integraci výtoku energie přes uzavřenou krychli okolo částice můžeme z Poyntingova teorému (relativistický případ) spočítat rozdíl od hodnoty z relativistické Larmorovy formule. Ukazuje se, že tento rozdíl je pro první řád nezanedbatelný a klesá s těžkým koncem.

Vyšší řády

Ve vyšších řádech rozvoje se již objevují vyšší časové derivace Lorentzovy síly, takže analytické řešení ve formě pohybové rovnice není možné. Každá derivace

Power difference in higher orders - numerical

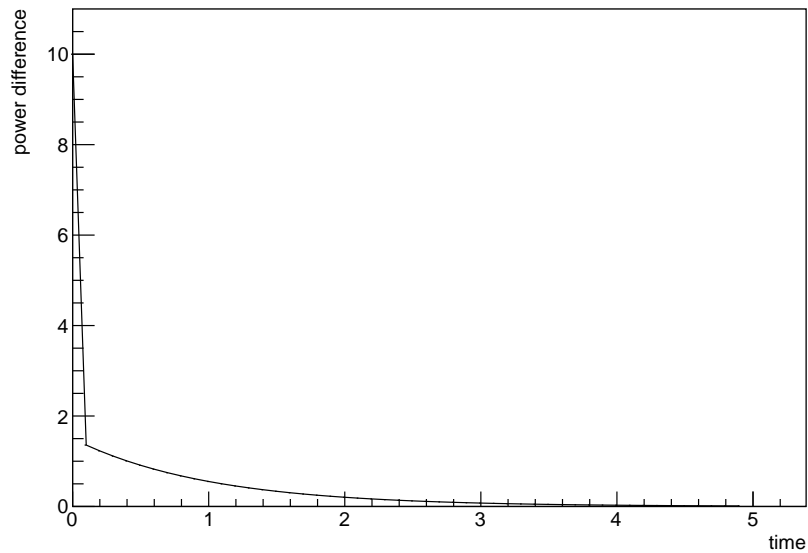

Figure 2: Rozdíl výkonu při numerickém rozvoji do vyšších řádů

se tedy numericky počítala, jakmile příslušný člen byl k dispozici. Výsledek ukazuje, že ačkoliv numerická simulace první dva kroky naprosto selhává, další kroky velmi rychle konvergují (exponenciálně??). Samotný Larmorův poloměr zdánlivě konverguje po přibližně parabolické křivce.

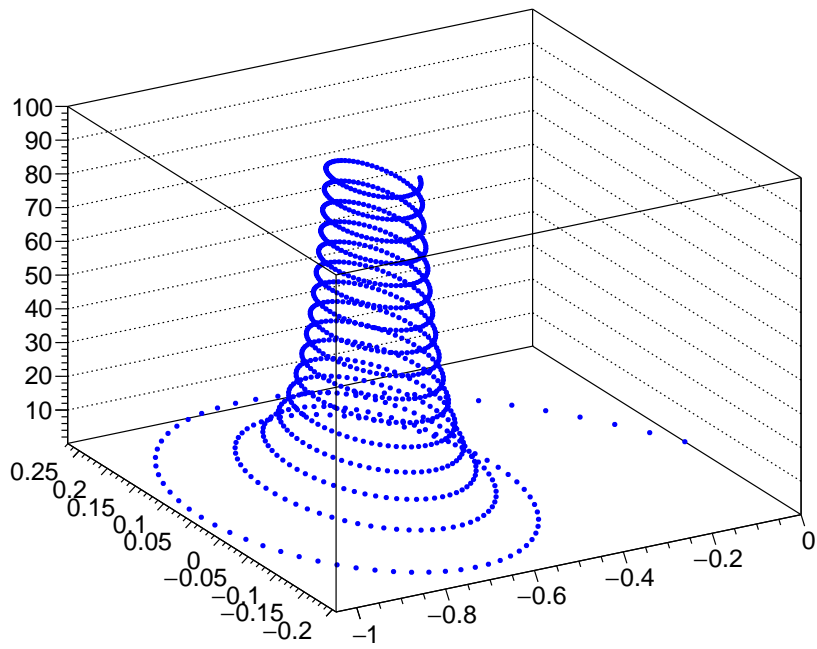

Figure 3: Simulace trajektorie při numerické simulaci do vyšších řádů

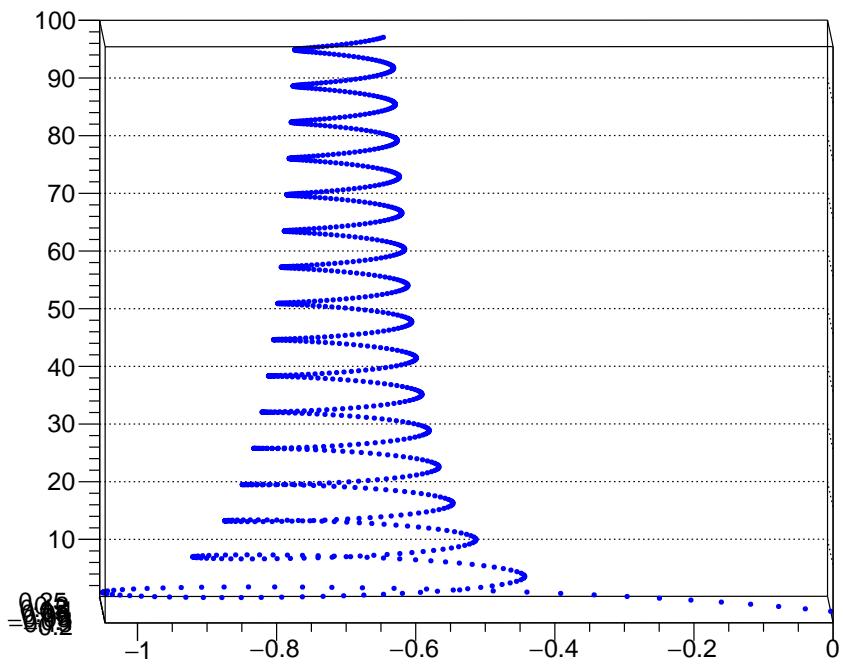

Figure 4: Simulace trajektorie při numerické simulaci do vyšších řádů - profil

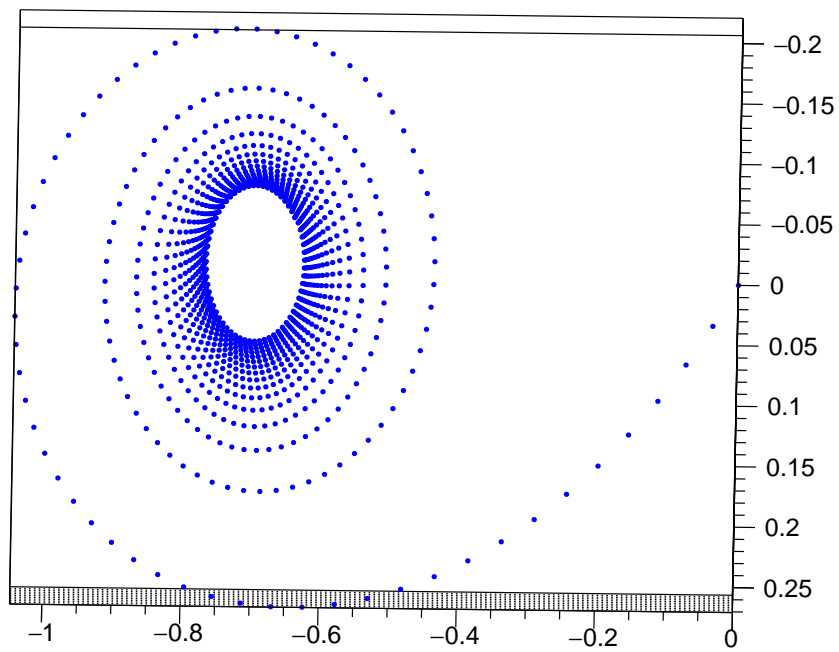

Figure 5: Simulace trajektorie při numerické simulaci do vyšších řádů - transverzální rovina